

Nederigheid verhoogt de kans op genade, leerde ik

Sheila Sitalsing 17 juni 2018, 23:00

Over Halbe Zijlstra, de gevallen minister van Buitenlandse Zaken die rehabilitatie zoekt in een baan bij de Wereldbank, was onlangs enige ophef, wat begrijpelijk is, want het is a) een ontzettend leuke baan bij een geweldig instituut waar intellectuele toppers werken, en b) Zijlstra is er niet voor gekwalificeerd. We hielden aan de ophef enkele pleidooien voor vergeving en mildheid over, want stel je voor dat niemand meer een fout zou mogen maken in dit land.

De leider van de ChristenUnie sprak van genade voor Zijlstra, een schitterend woord dat je veel te weinig hoort tegenwoordig, en dat, als ik me de lessen van pater Oeverhaus aan het Maria Immaculata Lyceum te Willemstad goed herinner, betekent dat je een gunst krijgt die je eigenlijk niet verdient. Een uitstekende woordkeuze dus voor een kwestie waarin iemand een baan gegund wordt waar een ander geschikter voor is.

Een stukje verderop stond Rob Oudkerk ook al te jengelen om genade, voor zichzelf. Oudkerk is lang geleden een tijdje politiek actief geweest voor de PvdA, stapte veertien jaar geleden op nadat hij een tippelzone bleek te bezoeken waar slachtoffers van mensenhandel, uitgebuide drugsverslaafden en minderjarigen werkten, en probeert sindsdien op gezette tijden weer ‘iets’ te betekenen in de politiek – tegenwoordig hoopt hij burgemeester van Amsterdam te worden. Want hij heeft verdomme toch geen levenslang?

Van pater Oeverhaus meen ik me te herinneren dat nederigheid de kans op genade verhoogt, dat de genade niet ligt in een hoog ambt, in een burgemeestersketen, in een droombaan in Washington, maar in het in nederigheid iets aardigs doen voor je omgeving. Maar het is lang geleden, dus ik kan me vergissen.

Het zijn altijd de Icarussen die denken dat de genade hen toekomt, wanneer ze jankend op de grond hun verschroeide vleugeltjes liggen te aaien. Terwijl je de genade juist voor de kleine mensen zou willen reserveren. De mensen die worstelen rond het bestaansminimum, die er met een bijstandsuitkering iets van proberen te maken, terwijl ze achtervolgd en bespioneerd worden door sociaal rechercheurs. Jonathan Witteman schreef er afgelopen zaterdag [een adembenemend verhaal over in deze krant](#).

Je wist het allemaal wel, het is zelfs al geruime tijd tot beleid verheven: de vernedering van mensen met een kleine uitkering (‘Labbekakken’, ‘Het wordt tijd dat ze wat terugdoen’), de criminalisering van mensen die hulpbehoevenden willen helpen en prompt worden beschuldigd van ‘het voeren van een gezamenlijke huishouding’ – een ernstig vergrijp in kringen van sociaal rechercheurs. Maar als je leest wat Witteman uit de dossiers destilleerde, schaam je je opnieuw plaatsvervangend.

Een vrouw die door de gemeente Delft naast een stalkende ex-man ook te kampen

kreeg met vier sociaal rechercheurs die haar ten onrechte van fraude verdachten en haar in zestig dagen tijd 97 keer bespieden, met onder meer een verborgen camera. De rechter moest ze terugfluiten.

Een andere vrouw die het onderwerp was van een whatsappgroepje van buurtgenoten die daarin tips verzamelden om haar te kunnen aangeven bij de sociale dienst – tot de Nederlandse normen en waarden hoort een levendige klikcultuur alsmede het nauwkeurig bijhouden van de bijbehorende administratie.

Hun rechtspositie is wankel, ze worden onder druk gezet bij verhoren waar geen advocaat bij mag zijn, en voor laaggeletterden die de papierwinkel niet snappen is weinig clementie.

Een schandelijk systeem is er gecreëerd. Genadeloos.